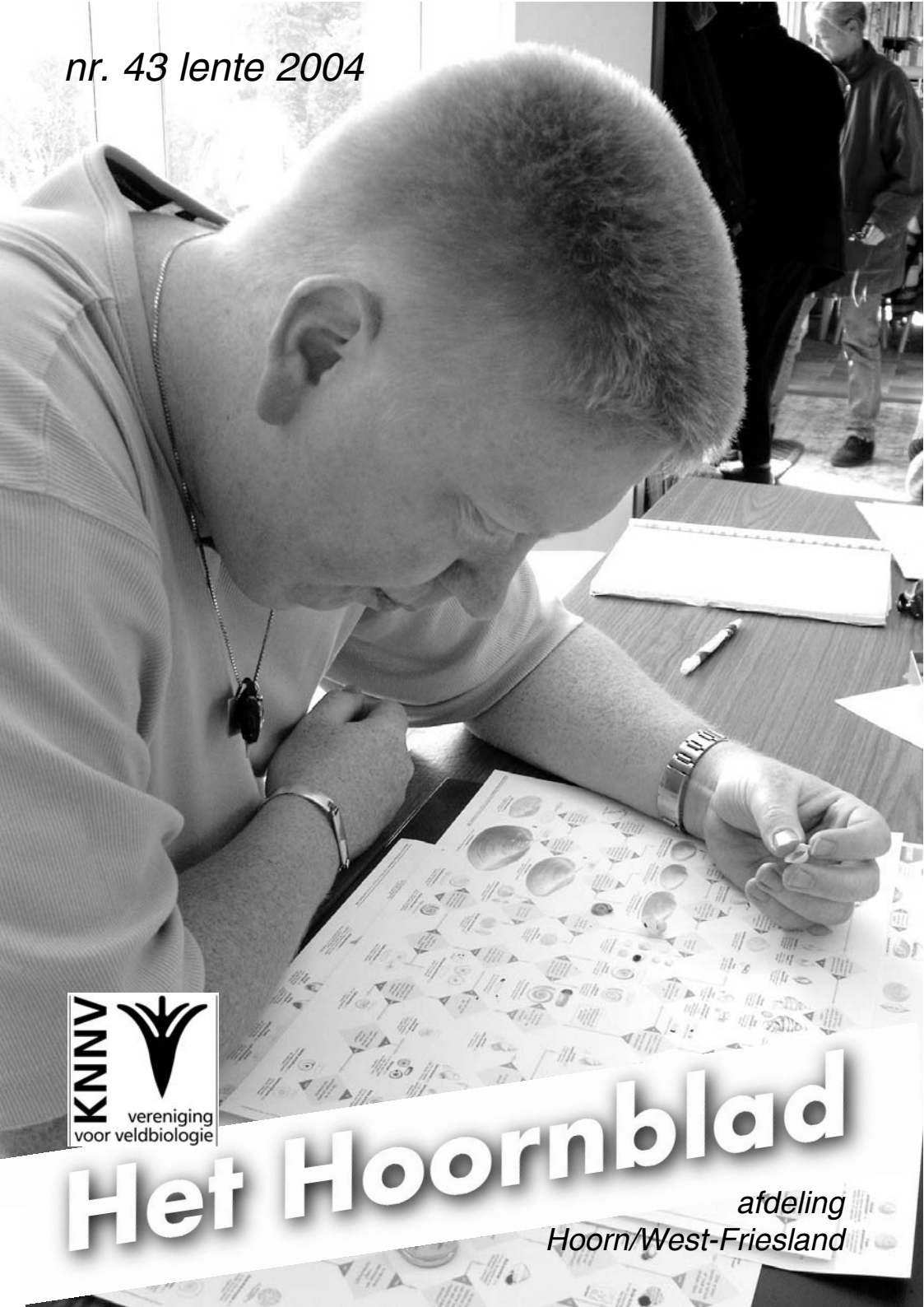

nr. 43 lente 2004

Het Hoornblad

afdeling
Hoorn/West-Friesland

Informatie en mededelingenblad van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland

Verschijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober)

Sluitingsdatum kopij: 4 juni 2004

Redactie: Jan en Ina Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag

Egbert Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker

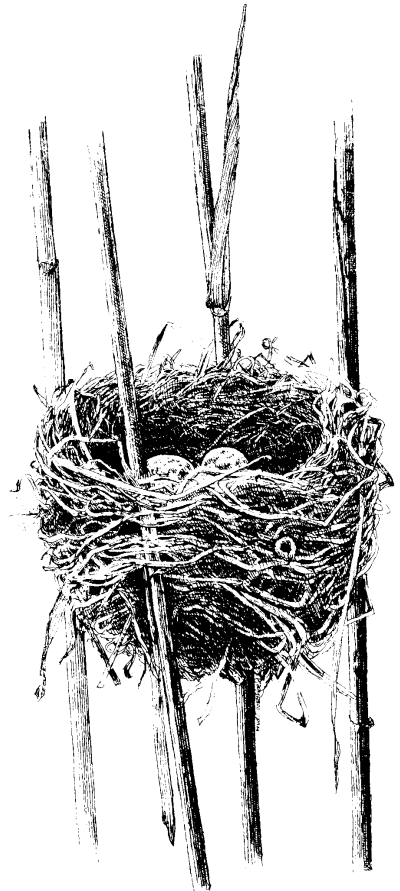
e-mail: dehoornbloem@hetnet.nl of info@hoorn.knnv.nl

Internet: <http://www.knnv.nl/hoorn>

Verzending: Willy Mantel, Schout 57, 1625 BR Hoorn

Inhoud van Het Hoornblad Nr. 43

- blz. 3 Activiteitenprogramma
- 4-5 Toelichting
 - 6-9 Van de bestuurstafel
 - 10-11 Plantenwerkgroep
 - 12-13 Botanische Dag
 - 14 Kreupel
 - 15 Verslag Slakkenworkshop
 - 16-18 Vlinderwerkgroep
 - 18 Fotowedstrijd
 - 19 Vogelwerkgroep
 - 20 Oostvaardersplassen
 - 21 Pootringen Brandganzen
 - 22 Zeevangtelling
 - 23 KNNV-project "Suyderbraeck"
 - 24 PTT-telling Andijk
 - 25 Soortendag 2004
 - 26 Weidevogels
 - 27 Groene estafette
 - 28 De Hoornbloem
 - 29 Bijzondere waarnemingen
 - 30 Fietstocht NH-Landschap
 - 31 Adressen bestuur/aanmelden als lid

Bij de voorplaat: uw natuurhistorisch secretaris tijdens de slakkenworkshop.

Activiteitenprogramma

APRIL

- maandag 5 Vlinderwerkgroep zie pagina 17
woensdag 14 Plantenwerkgroepexcursie, zie pagina 11
donderdag 15 Vogelwerkgroep, zie pagina 19
zaterdag 17 Vertegenwoordigende vergadering Arnhem, zie Natura
Fietstocht Landschap NH, zie pagina 30
zaterdag 24 Soortendag, zie pagina 25
woensdag 28 Planteninventarisatie Suyderbraeck, zie pagina 10-11

MEI

- zaterdag 1 Fietstocht landschap NH, zie pagina 30
zondag 9. Busexcursie Biesbosch, zie toelichting
woensdag 12 Plantenwerkgroepexcursie, zie pagina 11
donderdag 13 Vogelwerkgroep, zie pagina 19
Natuurestafette, zie pagina 27
zaterdag 15 Vlinderworkshop, zie pagina 17
zondag 16 Vlinderinventarisatie Hoogwoud, zie pagina 17
woensdag 19 t/m zondag 23 Hemelvaartkamp De Weerribben, zie toelichting

JUNI

- woensdag 2 Planteninventarisatie Landje van Naber, zie pagina 11
zondag 6 Vaarexcursie Eilandspolder, zie toelichting
donderdag 10 Vogelwerkgroep, zie pagina 19
zaterdag 12 Orchideeënexcursie, zie toelichting
Miniworkshops, zie pagina 11
zaterdag 19 Strandexcursie achter Zwanenwater, zie toelichting
zaterdag 26 Vlinderworkshop, zie pagina 17
zondag 27 Vlinderinventarisatie Grote Vliet, zie pagina 17
woensdag 30 Planteninventarisatie Suyderbraeck, zie pagina 10-11

JULI

- vrijdag 9 juli t/m maandag 12 juli. Zomerkamp Oostvaardersplassen,
zie toelichting

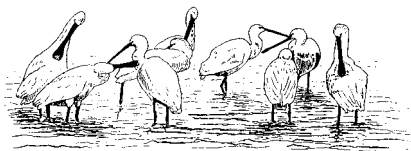
AUGUSTUS

- zondag 1 Tweede vlinderinventarisatie Hoogwoud, zie pagina 17
zondag 22 Libelleninventarisatie Streekbos, zie pagina 17
vrijdag 27 Nachtvlinderexcursie Suyderbraeck, zie pagina 17

Toelichting activiteitenprogramma

De meeste excursies starten bij de kleine P aan het Dampten in Hoorn, even voorbij de begraafplaats. Vanaf de trein (en de fietsenstalling) is het 8 minuten lopen.
Bel bij twijfelachtig weer even naar de vermelde contactpersoon.

Zondag 9 mei: Busexcursie Biesbosch

Met de bus naar Drimmelen alwaar we vanaf het bezoekerscentrum een vaarwandeltocht gaan maken met een halfopen boot (die bij slecht weer afgesloten kan worden). Samen met twee gidsen van SBB bezoeken we het gebied. Onderweg stappen we uit voor een wandeling. De totale excursieduur in de Biesbosch is zo'n 4 uur. Daarvoor of daarna is er nog tijd om het bezoekers-centrum te bezoeken.

We vertrekken om 07:45 uur vanaf het P&R terrein in Hoorn. Om ca 18:00 uur zijn we weer terug. Neem dus voldoende eten en drinken mee.

De kosten bedragen ca. € 20,- (afhankelijk van het aantal deelnemers). Kinderen tot en met 12 jaar gaan voor de helft van de prijs! U kunt zich opgeven bij Eric de Vroome, telefoon: (0229) 57 10 78. *Er is nog plaats!*

Woensdag 19 mei t/m zondag 23 mei: Hemelvaartkamp De Weerribben

Zoals in het vorige Hoornblad al aangekondigd gaan we dit jaar naar De Weerribben. We overnachten in het kampeerhuis van Staatsbosbeheer: de Kragge.

Het huis heeft plaats voor maximaal 40 personen. We zitten daar vanaf woensdagmiddag 19 mei tot en met zondag 23 mei.

U kunt zich opgeven bij Eric de Vroome, telefoon: (0229) 57 10 78. *Er is nog plaats!* Degene die zich hebben opgegeven krijgen ca twee weken van te voren de benodigde informatie toegestuurd.

Zondag 6 juni: Vaarexcursie Eilandspolder

Met kleine bootjes gaan we op eigen houtje de Eilandspolder verkennen. In deze tijd van het jaar zijn er al veel jonge weidevogels, die we op de vele weiden dan ook vast zullen zien. Maar ook de (water)planten beginnen goed te groeien. We laten ons op deze tocht verrassen.

Aangezien er van te voren bootjes geregeld moeten worden is het noodzakelijk dat u zich bijtijds opgeeft! We vertrekken om 09:00 uur vanaf het Dampten in Hoorn. Terug ca. 14:00 uur. Voor opgave en informatie kunt u terecht bij Eric de Vroome, telefoon: (0229) 57 10 78.

Zaterdag 12 juni: Orchideeënen excursie

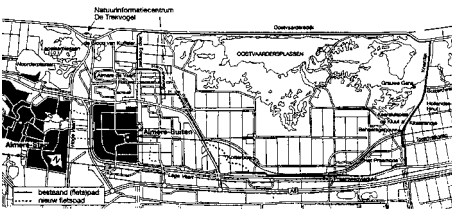
We kregen een uitnodiging om samen met de leden van de Werkgroep Europese Orchideeën (KNNV), de bermen van Hoofddorp af te struinen naar orchideeën. Roelie de Regt heeft deze bijzondere planten enkele jaren geleden ontdekt en zet zich onder meer in voor gefaseerd beheer van de bermen. Zij zal ons de verschillende soorten orchideeën laten zien.

Vanuit Hoorn kunt u de trein van 9:20 uur nemen naar A'dam. In Sloterdijk overstappen op de sneltrein naar Schiphol. Aankomst in Hoofddorp 10:29 uur. Verzamelen om 10:30 uur bij de kaartverkoop NS-station Hoofddorp. Vervoer te voet. Voor mensen die minder goed ter been zijn is er een auto. Graag even een berichtje als u meegaat aan Anneke Koper van afdeling Haarlem, telefoon: (023) 536 23 31 of e-mail: a1ahk@hetnet.nl

Zaterdag 19 juni. Strandexcursie achter Zwanenwater

Hopelijk heeft het de afgelopen dagen flink gewaaid en is het nu mooi weer. Via St. Maartenzee lopen wij de Pettemerduinen door op weg naar het strand richting paal 18. Vanaf paal 18 tot en met paal 14 zijn we achter het Zwanenwater. Misschien kunnen wij af en toe even boven op de duinen een blik naar de andere kant werpen. Op het strand zoeken wij naar allerlei schelpen, wieren, eikapsels, zeeboontjes (neem hiervoor je leesbril mee) en ...op de pieren speuren naar de Napslak. Hopelijk zijn er helden onder ons met een garnalennet? Brood en drinken is aan te raden. Voor info bel Willeke van Gent. telefoon: (0229) 24 58 85. Vertrek: 9:00 uur, terug: ongeveer 14:00 uur.

Vrijdag 9 juli tot en met maandag 12 juli: Zomerkamp Oostvaardersplassen

Meestal bezoeken we de Oostvaardersplassen met eendaagse excursies. Dit keer willen we wat langer de tijd nemen om dit grote natuurgebied te ontdekken. Van vrijdag 9 juli tot en met maandag 12 juli kamperen we op het groepskampeerterrein van

Staatsbosbeheer "Kottersbos". Deze camping ligt heel centraal zodat we gemakkelijk het hele gebied kunnen bestrijken. Dat doen we voornamelijk met de fiets.

De meeste vogels hebben inmiddels vliegvlugge jongen en zullen zich niet zo gemakkelijk laten zien als in het voorjaar. Maar voor planten en vooral insecten is dit een heel goede tijd. De paarden, herten en runderen die in het gebied rondlopen zijn het hele jaar door goed te zien. En misschien zien we ook weer vossen. Al met al dus veel te ontdekken in dit vermaarde natuurgebied. Gaarne zo spoedig mogelijk aanmelden. Er is wel een veldje gereserveerd, maar als de groep daarvoor te groot wordt dan moet er nog een veld bij komen. U kunt zich opgeven bij Eric de Vroome, telefoon: (0229) 57 10 78.

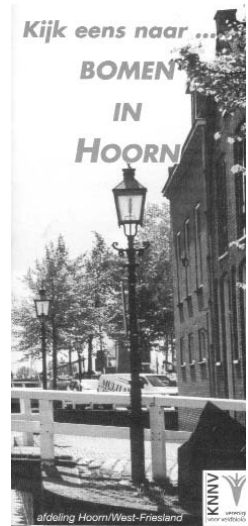
Van de Bestuurstafel

Er zijn dit jaar alweer de nodige vergaderingen geweest. Op 28 januari de gewone vergadering waarbij ook de laatste loodjes werden gelegd met betrekking tot de jaarvergadering op 24 februari daarop volgend. Zoals de laatste hand aan de financiële verantwoording.

JAARVERGADERING

De jaarvergadering werd (gelukkig) door een behoorlijk aantal mensen bijgewoond. Het is altijd weer een verplicht, maar toch noodzakelijk nummer. Een bestuur heeft dan verantwoording af te leggen aan de leden en de leden kunnen een bestuur ter verantwoording roepen. Zo'n vergadering kan vaak een lange zit zijn, maar dit keer verliep alles lekker soepel. Enkele bestuursleden hadden hun termijn er op zitten. Dat waren Cor v.d. Velden, Egbert Baars en ondergetekende. Allen stelden zich weer herkiesbaar en werden daarin door de aanwezige leden ondersteund.

Als bestuur hebben we ons bemoeid met allerlei zaken die onze omgeving betreffen, zoals bijv. de dijkversterking langs het IJsselmeer. Verder hebben wij een stadswandeling uitgezet in de vorm van een boekje "Kijk eens naar bomen in Hoorn". Verschillende kampen werden weer georganiseerd en niet te vergeten al onze excursies. Gezien de deelname aan al die activiteiten nemen wij aan dat u, als lid van de afdeling, deze ook weet te waarderen. Het merendeel hierover heeft u kunnen lezen in "Het Hoornblad".

De kascommissie bestaat momenteel uit de volgende leden:
Teije van Seijen, Paula Timmerman en Anneke Hofstra als reservelid.

Na de pauze liet Cor v.d. Velden zijn impressie zien van het weekje Zingst in Duitsland, om daar de aanwezigheid van de Kraanvogels "zu beobachten". Onze afdeling is daar in herfst van het afgelopen jaar geweest onder leiding van Jan en Ina Marbus) en waaraan toch zo'n 30 mensen hebben deelgenomen.

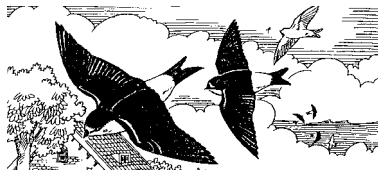
Zijn impressie gaf een niet alleen goede kijk op eerder genoemde week maar ook op de wijze hoe je met de moderne presentatiemiddelen omgaat, zoals laptop en beamer. De afdeling had aan het Prins Bernhard Cultuurfonds een verzoek ingediend om een subsidie voor de aanschaf van een beamer.

Dit verzoek werd gehonoreerd met een bedrag van € 2.400,-. Het bestuur is van mening dat een dergelijke aanschaf voor twee van de drie doelstellingen van de KNNV (natuurstudie en natuurbeleving) van groot nut kan zijn. De laptop werd enkele dagen geleden aangeschaft en zal worden gebruikt bij cursussen en verschillende andere presentaties bijvoorbeeld tijdens lezingen.

BESTUURSVERGADERING

De laatst gehouden vergadering was op 17 maart. Daar werden de verschillende activiteiten weer door genomen en de plannen voor het komende jaar. Ook de verdeling van de functies werden doorgenomen en deze blijven zoals ze thans zijn. Iedereen heeft er zin in.

Wat ons zorgen baart dat is de teruggang van het aantal Huiszwaluwen. Maar dat is niet alleen bij ons het geval. Elders in Nederland zijn diezelfde problemen ook al gesignaleerd. Wij buigen ons het hoofd hierover hoe wij dit bij het grote publiek onder de aandacht kunnen brengen. Verder gaan wij (ook op verzoek) inventariseren bij de "Suyderbraeck", zowel planten, vogels en anderszins. En ons vlinderproject gaat thans haar 3de jaar in.

CONO 4

Zoals ik de vorige keer in "Het Hoornblad" heb aangegeven heeft de CONO een milieuvergunning aangevraagd. Daarbij hebben wij vraagtekens geplaatst en contacten gelegd hierover met de Provincie Noordholland (Milieuvergunning) en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) (onthefing vervuiling Oppervlaktewater). Bij beide organisaties hebben wij gehoor gevonden en werd de vergunning op verschillende onderdelen bijgeschaafd. Dit is dan het einde van het CONO-verhaal. Maar nog niet voor de Beemster an sich. Daar leest u elders meer over.

KNOBBELZWANEN

Ons beroepschrift bij de Rechtbank in Haarlem werd pas op 18 december 2003 behandeld. Een en ander vanwege de enorme drukte bij de Rechtbank (in het algemeen).

De rechtbank verklaarde ons beroep ongegrond omdat de gronden van het beroep niet meer aanwezig waren. De tijd waarvoor de vergunning was verleend was inmiddels verlopen. De rechtbank stelde verder dat wij inmiddels twee voorlopige voorzieningen in ons voordeel hadden afgesloten waardoor de vergunningverlening door Provincie Noord-Holland aan de WLTO moest worden ingetrokken. Dit zou dan echter betekend hebben dat de

door ons betaalde griffierechten niet terugbetaald zouden worden. De rechtbank reageerde anders en stelde dat in verband met het feit dat de behandeling van het beroep zo lang op zich had laten wachten (en wanneer dit eerder had plaatsgevonden de rechtbank de redenen zoals vermeld in de voorlopige voorzieningen zou hebben gevolgd) hij van mening was dat tot restitutie van de griffierechten diende te worden overgegaan en veroordeelde de provincie Noord-Holland dan ook tot teruggave van de door ons gemaakte kosten. Nu moet er nog een faunabeheerplan worden opgesteld door de Provincie Noord-Holland. In samenspraak met de Milieufederatie Noord-Holland hebben wij al de nodige acties ondernomen.

BOMENKAP IN DE BEEMSTER

Het is net of deze droogmakerij ons blijft achtervolgen. Zijn het niet de waterwegen dan is het wel iets anders. Ook nu weer. Wij werden te hulp gevraagd door een aantal inwoners van de Beemster, die zich inmiddels hebben verenigd in een vereniging "Werelderfgoed met bomen".

De reden daarvoor was dat het HHNK had besloten dat de gehele bomenrij (360 stuks) op de dijk van deze droogmakerij moet worden verwijderd, omdat deze een gevaar zou opleveren voor de omgeving (uitvallende takken e.d.). Deze bomenrij is echter een fantastisch mooi gezicht langs de Beemster, echt oer-Noord-Hollands. Het geeft deze droogmakerij juist dat intieme en majestueuze!!

Men was al met de kap begonnen, ondanks een niet correct verleende kapvergunning. Wanneer je nu vanaf Avenhorn de Beemster inrijdt dan kun je rechts al (helaas) het een en ander waarnemen.

Wij vonden het noodzakelijk om deze mensen te ondersteunen en om die reden hebben wij dan ook bij de Dijkgraaf van het HHNK onze verontrusting geuit. Inmiddels hebben wij de bewoners geadviseerd om een voorlopige voorziening aan te vragen. Deze werd door de Bestuursrechter inmiddels toegewezen en momenteel is het kappen (voorlopig) stopgezet.

Hoe het verder gaat weten we niet. Maar ook hier zullen wij de vinger aan de pols houden. We zullen trachten te achterhalen wat de juiste redenen zijn om al die 360 bomen te gaan kappen. Dit ook in het licht van het feit dat er nog geen onderzoek is gedaan op basis van de Flora- en faunawet.

STREEKPLAN NOORD-HOLLAND-NOORD

Om iedere 10 jaar moet een streekplan worden herzien en bijgesteld. Oude streekplannen worden samengevoegd tot één nieuw plan, het Streekplan Noord-Holland Noord, zoals we ook een, vorig jaar goedgekeurd, Streekplan Noord Holland-Zuid hebben. We hebben de eerste schoten al op dit plan gelost.

Het globale beeld dat we krijgen van dit streekplan is dat er weer veel natuur wordt opgeofferd ten behoeve van woningbouw, maar ook voor wonen in het "groen" voor een bepaalde categorie mensen die voor zichzelf heel veel ruimte denken nodig te hebben. Dit vertaalt zich dan als "rood voor groen". "Rood" zal moeten betalen voor "groen".

De 5de Nota van voormalig minister Jan Pronk van Min. VROM sprak zich juist uit in "rode" contouren, waar gebouwd mag worden en "groene" contouren waar NIET gebouwd zou mogen worden. Dus alles strak geregeld.

De huidige regering vindt dat aan dat strakke niet de hand moet worden gehouden en dat het ook mogelijk moet zijn dat in de "groene" contouren gebouwd zou mogen worden. Het gevolg daarvan is dat enerzijds de natuur en anderzijds recreatiegebied verloren zal gaan. Verder zullen er andere voorzieningen nodig zijn om die woningen weer bereikbaar te maken. Dat betekent meer wegen en meer verharding van oppervlak.

Verder hebben wij gesteld dat m.b.t. bedrijventerreinen het een modegril geworden is dat ieder dorp, buurtschap of wat dan ook een eigen bedrijventerrein wenst te hebben. Dus weer versnippering van kostbaar groen. Concentreer dit!

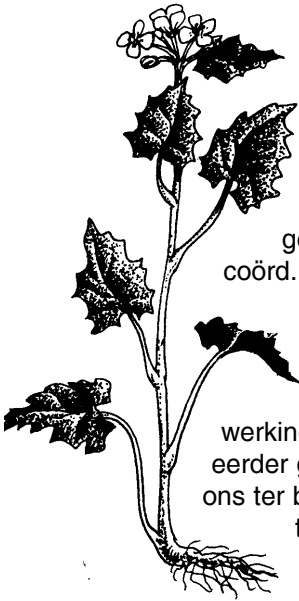
Het moet ons helaas van het hart dat dit streekplan alleen maar denkt aan meer ruimte voor van alles en nog wat. Het ademt alleen maar "een sterke verwachting" en een "verwachte groei" en "doortrekken naar de toekomst". Maar volgens mij blijft een meter een meter en kan nooit méér worden. Ik heb de indruk dat dit streekplan denkt dat wel te kunnen.

Het is onze mening dat wanneer dit streekplan, zoals dit thans voor ons ligt, wordt gerealiseerd, dan is er in dit gedeelte van Noord-Holland ook geen plaats meer voor rust, ruimte en groene recreatie en zal het zich niet meer onderscheiden van andere delen van Nederland. Het woord "rust" zal alleen maar bestaan in een woordenboek of de verhalen van opa/oma "er was eens".

Michel Kleij, voorzitter

Plantenwerkgroep

De winter bijeenkomsten waren zoals altijd leuk, gezellig en vol warme belangstelling. Zeker toen Max Deen over zijn bomen vertelde. Prachtige takken had hij mee en bovendien een stuk versteend hout waar hij zeer trots op is. Op de mossenmiddag werd zeer duidelijk door Anneloes het verschil tussen de soorten mossen op de overhead uitgelegd, zodat je een bladmos kon onderverdelen in slaapmosses, zijdelingse kapsels en rechtopstaande mossen, eindstandige kapsels en veenmosses. Levermosses hebben geen nerven. Een goede loep en boek is absoluut noodzakelijk. De excursie zaterdag 21 februari in de duinen van Bergen had een goede voorbereiding gehad en was daarom zeer de moeite waard en begrijpelijk.

Zoals vermeld is in het winternummer van het Hoornblad gaan we op **14 april** naar kiemplantjes zoeken van allerlei (on)kruiden in de Risdammerhout. Kiemplanten lijken soms helemaal niet op de volwassen planten. Dat maakt het spannend hoeveel er worden herkend.

De tweede excursie van de plantenwerkgroep is gepland op **28 april**. We gaan dan naar de "Suijderbraeck" coörd. 129-515. Dit natuurgebiedje ligt ten zuidwesten van Scharwoude net in de Polder Beschoot, aan de Zesstedenweg 20b. Riet, water, grasland en bomenrij, afwisseling genoeg. Al onze werkgroepen zullen regelmatig een kijkje nemen in dit gebied met medewerking van Ineke Kraaijeveld, de beheerster. Er is hier al eerder geïnventariseerd. De lijst met planten en grassen zal ons ter beschikking worden gesteld. We hopen dus nieuwe soorten aan de bestaande lijst toe te kunnen voegen. Van wat ik tot nu toe gezien heb, is het een leuk terrein.

Op **12 Mei**, zullen we op de Blauwe Berg eens een kijkje nemen voor zover we daar in en bij kunnen komen. Het is een plek waar veel over te doen is o.a. door de aanleg van een grote ijsbaan en verdere grote bebouwing. Het wordt bijna een attractiepark met "kleine stukjes natuur". Door het Hemelvaartkampje verder geen bijeenkomsten van de plantenwerkgroep in mei.

Woensdag **2 Juni**, gaan we naar ons helemaal opnieuw ingericht en plaatselijk nog erg kale "Landje van Naber". Wij zullen nu opnieuw beginnen de begroeiing te volgen hoe dit zich gaat ontwikkelen in de loop van de jaren. Leuk deze nieuwe start.

Op **30 Juni**, zijn misschien sommige met vakantie maar deze dag brengen we weer een bezoek aan de Suijderbraeck om te zien of er andere planten tot bloei zijn gekomen, speciaal de grassen en orchissen. Misschien ook nog mossen.

Bijeenkomsten Plantenwerkgroep:

woensdag 14 april, 14-16 uur: Kiemplanten zoeken Risdammerhout. Start: parkeerplaats Rode Luifel, Scheerder 3, Hoorn

woensdag 28 april, 14-16 uur: "Suijderbraeck", Zesstedenweg 20b, Scharwoude (bus 114)

woensdag 12 mei, 14-16 uur: Blauwe Berg, ingang Keern, Clusius College, Sportterreinen

woensdag 2 juni, 14-16 uur: Landje van Naber

woensdag 30 juni, 14-16 uur: Suijderbraeck zie 28 april

Coörd.plantenwerkgroep Willy Mantel

tel: (0229) 23 05 91

MINICURSUSSEN

Wie op plantengebied nog wat bijgespijkerd wil worden op het gebied van grassen of speciale plantengroepen kan kiezen uit onderstaande minicursussen:

Op **12 juni** organiseert de CCFV een themadag over **grassen**. Deze dag is bedoeld voor hen die wel enige ervaring hebben met planten determineren maar die zich nu eens willen verdiepen in de kenmerken van grassen.

Docent: Ger van Zanen. Lokatie: het EECO, Ecologisch Milieu Educatie Centrum Osdorp (in de natuurtuin de Wiedijk, S.F. van Osstraat 1 te **Amsterdam**).

Bereikbaar vanaf NS-station Amsterdam CS met tramlijn 1 en 17 of vanaf station Zuid-WTC met bus 23, halte Piet Wiedijkstraat.

Plaats voor **20** personen. De workshop duurt van 10:00 tot ca. 15:30 uur. Zelf eten meenemen, voor koffie en thee wordt gezorgd. Zorg voor papier, schrijf-gerei, zo mogelijk loepje en een grassenboekje.

Je kunt je opgeven door **€ 5,-** over te maken op **girorekening 36 18 300** van Contactcommissie Floristiek en Vegetatiekunde, Winkler Prinshof 9-I 1065 XL te Amsterdam. Vermeld je emailadres s.v.p., dan krijg je een bevestiging.

KNNV-Haarlem organiseert minicursussen voor het determineren van "moeilijke" planten (2 woensdagavonden, plus een excursie op zaterdag):

Minicursus grassen : 28 mei, 4 juni en 31 mei

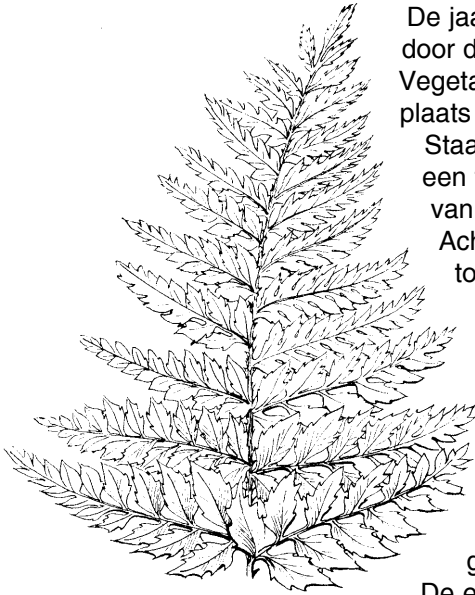
Minicursus gele composieten : 25 juni, 2 juli en 5 juli

Minicursus groene bloempjes : 20 augustus, 23 augustus en 27 augustus

Meer informatie bij Dik Vonk, telefoon: (023) 525 41 40 of

e-mail: nelleke-dik.vonk@hetnet.nl

Botanische dag

De jaarlijkse botanische dag, georganiseerd door de Contactcommissie voor Floristiek en Vegetatiekunde van de KNNV vond dit jaar plaats op 7 februari in de Infoschuur van Staatsbosbeheer in de oude zanderij Crailo, een toepas-selijke plaats voor het onderwerp van deze dag: **Wroeten in de grond.**

Acht leden van onze afdeling zijn hier naar toe geweest, degenen die per openbaar vervoer gingen, hadden als voorafje en toetje nog een mooie wandeling door hei en bos vanaf Bussum-Zuid (heen nog een beetje extra vanwege wat dwaalwerk, maar niet zolang als de mensen die helemaal in Hilversum terecht waren gekomen....).

Het programma bestond uit 4 lezingen:

De eerste lezing ging over de ontwikkelingen op de Utrechtse heuvelrug en alle plannen om ecologische verbindingen en gradiëntverlopen te beschermen en/of te herstellen. Het meest spectaculaire werkstuk is het enorme **ecoduct** dat in aanleg is bij Crailo: over de weg, de spoorlijn en een bedrijventerrein, in totaal 800 meter, met een breedte van ± 50 meter, en in tegenstelling met andere ecoducten ook een voet-, fiets- en ruiterspad (afgeschermd van de rest met een walletje). Een speciaal probleem bij de werkzaamheden was een door carbid-afval ontstaan kalklandje, waar zich inmiddels een mooie kalkflora had ontwikkeld, dat precies op de plaats van het geplande ecoduct lag: de bovenlaag is "getransplanteerd" naar een stukje verderop en alles groeit en bloeit alweer vrolijk verder.

De tweede lezing was weliswaar op het laatste moment erbij gekomen, vanwege ziekte van de oorspronkelijke spreker, maar ook zeer interessant. De titel was: natuurontwikkeling in de achtertuin, maar deze achtertuin besloeg wel 5,5 ha, meer een privé natuurgebied. Bij aankoop (in 3 gedeeltes) was alles agrarisch gebied (tot een eeuw geleden nog Drentse heide), gedeeltelijk is het omgezet in natuurtuin en parkachtig gebied, maar ongeveer de helft is helemaal op de schop gegaan: de bouwvoor op bulten er omheen, de arme zandgrond aan de oppervlakte en twee poelen tot op de leemlaag (wat schitterend helderblauwe meertjes oplevert). Er is niets ingezaaid. Uiteraard kregen de bouwvoor-bulten een ruige begroeiing, maar die beperkt zich echt alleen tot die randen; op het zand vestigden zich al vrij snel (ook vrij zeldzame) planten. Opvallend was

dat er zich wel pitrus vestigde, maar dat dat zeer beperkt bleef en zelfs wel een gunstige invloed had: in oude en afstervende pollen ontwikkelt zich veenmos en haarmos en diverse varens.

Uit de ontwikkeling na de rigoureuze omvorming blijkt hier het scheppen van een kwalitatief goed milieu belangrijker dan het behoud van een zaadvoorraad.

De middaglezingen werden verzorgd door de afdeling Wageningen van de KNNV en betrof de plantengroei van het Renkumse beekdal en ontwikkelingen in de oude zandgroeve Kwintelooijen; bij dit laatste gebied is het interessant te zien hoe er een evenwicht verkregen is tussen vrij intensieve recreatie en natuurontwikkeling door middel van een goed werkend recreatieschap. Het was weer een informatieve, inspirerende en gezellige dag.

Anneloes Ter Horst

GENEESKRACHTIGE KRUIDENTENTOONSTELLING

Van 12 april tot 28 juni is de geneeskrachtige kruidententoonstelling "Cruydt en Quael" te bezichtigen in Milieu Educatief Centrum "De Witte Schuur" te Enkhuizen. Tijdens de opening op 12 april is er een inheemse plantenmarkt. Er zal een lezing over wilde planten worden gegeven en men kan o.l.v. beheerder Dick Bullee, op excursie door de ontwaakte heemtuin.

De tentoonstelling informeert de bezoeker in woord, beeld en geluid. Vooral over het gebruik van kruiden in de geneeskunde. Tijdens de expositie worden ook workshops, lezingen en excursies aangeboden. Wilt u meer weten over het gebruik van geneeskrachtige planten, hoe u zelf een zalfje of olie kan maken tegen een bepaalde kwaal? Neem dan deel aan de 5 workshops (ook afzonderlijk te volgen) van het "kruidenvrouwtje" Trudy van Diepen. Na de workshop "plantenherkenning" van de KNNV, kunt u bij wijze van spreken vanaf de fiets uw benodigde planten voor de zalf herkennen! Een kritische visie op de natuurgeneeskunde krijgt u van bioloog en docent drs. J.C. Nolthenius en dit is nog maar een greep uit het activiteitenprogramma.

De tentoonstelling is gratis toegankelijk en de activiteiten kunnen afzonderlijk gevolgd worden. Voor meer informatie en opgave: MEC De Witte Schuur, Wilhelminaplantsoen 2, 1601 LS Enkhuizen, telefoon: (0228) 32 03 10, e-mail: mec.dewitteschuur@zonnet.nl

Land in zicht

Natuurontwikkelingsproject "De Kreupel" boven water

Wie vanuit Andijk of Medemblik richting het IJsselmeer kijkt kan bij helder weer een hoop zand zien liggen. Dit is het begin van het natuureiland "De Kreupel". Zo'n 4 kilometer ten noorden van Andijk wordt een eilandrijk gecreëerd van ongeveer 1.500 meter lang en 500 meter breed. De aanleg van dit project is een gezamenlijk initiatief van Rijkswaterstaat

directie IJsselmeergebied en het Ministerie van LNV directie Noordwest. De verwachting is dat "De Kreupel" in april 2004 wordt opgeleverd.

Meer kansen voor watervogels

Het IJsselmeergebied is één van de grootste en meest belangrijke gebieden voor watervogels in Europa.

Het project "De Kreupel" wordt aangelegd om de voedselbronnen voor de vogels beter bereikbaar te maken. De locatie is zodanig gekozen dat de afstand tot de voedselbronnen voor deze vogels zo klein mogelijk is.

Het natuurontwikkelingsproject biedt aan kale grondbroeders, zoals bijvoorbeeld: de **VISDIEF**, de **DWERGSTERN** en de **KLEINE PLEVIER** een rustplaats en vormt daarnaast ook een ongestoord broedgebied. "De Kreupel" dient tevens als luwtegebied voor wintergasten die met name op **DRIEHOEKSMOSSELEN** foerageren, bijvoorbeeld voor duikeenden zoals de **KUIFEEND** en **TAFELEEND**.

Aanleg

Het natuureiland wordt aangelegd op een zandige ondiepte ten noordoosten van Medemblik. Het project bestaat uit kale zandplaten van totaal circa 20 hectare. De zandplaten worden omringd door een gordel van ondiep water met incidenteel wat rietbegroeiing. Hier zullen onder meer verschillende soorten eenden en futen van profiteren. Het totale project heeft een omvang van 70 hectare waarvan inmiddels al ruim 15 hectare is gerealiseerd. Voor het project is zo'n 3 miljoen m³ zand nodig. Dit zand is afkomstig uit de Vaarweg Amsterdam-Lemmer. De vaarweg wordt op diepte gebracht, om deze bevaarbaar te maken voor schepen met een diepgang tot 3,5 meter. Het beheer van het natuurgebied komt in handen van Rijkswaterstaat in samenwerking met Staatsbosbeheer.

Bron Rijkswaterstaat-directie IJsselmeergebied

Het eiland zal niet vrij toegankelijk zijn en verboden om aan te leggen. Mogelijk dat er t.g.v. de overdracht aan SBB enkele introductieexcursies komen. Men volg hiervoor de plaatselijke pers (red.).

Slakkenworkshop

Het was weer een volle bak (14 deelnemers) in De Hoornbloem op 27 maart. Herman Roode van KNNV afd. Zaanstreek kwam ons kennis bijbrengen over slakken, hun leefwijze en welke soorten er zoal te vinden zijn.

Met een prachtige powerpointpresentatie werd een flink theoretisch gedeelte, rijk geïllustreerd, aangeboden.

Afgewisseld met koffie o.i.d. en soep bij de lunch kreeg ieder volop de gelegenheid vragen te stellen of kennis te nemen van een van de vele publikaties die op tafel lagen.

Er was ook ruimte voor praktijk. Dat was enerzijds het verzamelen van mollusken- in dit geval in de tuin (stronken en stenen omkeren). Anderszijds het op naam brengen van aanwezig schelpmateriaal w.o. ook slakkenhuisjes. De grote zoekvellen en draaischijf deden daarbij goede dienst. Dit materiaal is speciaal ontwikkeld voor het atlasproject waar de Stichting Anemoon mee bezig is.

Dat sluit trouwens goed aan bij de plannen van de KNNV: zomer 2005 zal het landelijke waarnemingsproject over "slakken" gaan.

Om 14 uur eindigde de workshop, hoewel we nog lang niet uitgedetermineerd waren. Maar geïnspireerd en vol goede ideeën en voorzien van de juiste hulpmiddelen waren er veel tevreden deelnemers aan deze slakkenworkshop (voor Herman zijn pilot-versie, maar dat hebben we niet kunnen merken...).

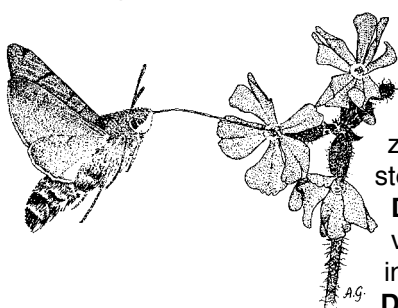
Jan Marbus

ps. zie ook voorpagina van dit Hoornblad

Vlinder-/Libellenwerkgroep

Inleiding

Hoera, de lente is aantocht. Niets is mooier dan de eerste geluiden van een Zanglijster of Merel, of de eerste kleurige fladderende vlinder. Hebben jullie ze ook al gezien? In Italië zagen we ze midden in de stad. Een beetje stoffig en versleten, maar het waren heuse echte **DISTELVLINDERS**. In de tuin van de Hoornbloem verraste een **DAGPAUWOOG** de familie Marbus al in januari! Kees Schaper zag op 1-3 de eerste **DAGPAUWOOG** vliegen in de Weelen. Op 3-3 werd de eerste **KLEINE VOS** waargenomen. Op 4-3 werd een

klein wondertje in Hoorn gezien: de **MEEKRAPVLINDER** en op 7-3 werd de **GEHAKKELDE AURELIA** in Hoogkarspel gesignaleerd.

Op maandag 8 maart was er een ingelaste extra werkgroepsavond. De volgende zaken zijn daar uitvoerig besproken.

Expositie

Vanaf 1 maart start er een expositie over vlinders in bibliotheken van West-Friesland. Deze tentoonstelling trekt dit jaar als het ware langs de verschillende bibliotheken. Leuk voor de kinderen om een kijkje te nemen.

Inventarisatie "Suyderbraeck"

We houden dit jaar diverse excursies en workshops en een van de bijzondere projecten is de inventarisatie van vogel, plant, dier en insect op het landgoed van de "Suyderbraeck" in Scharwoude. Dat komt voor de vlinders goed uit, want dit is met name zo'n gebied dat meer aandacht nodig heeft voor een betere kijk op de dagvlinderstand. De vlinderwerkgroep heeft de taak op zich genomen om de vlinders en libellen hier te inventariseren.

Taakverdeling:

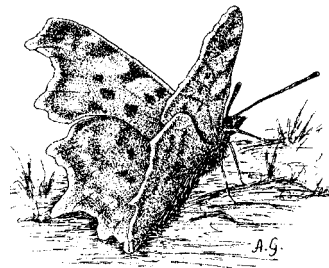
- Jan en Ina Marbus nemen maart voor hun rekening.
- Yvonne + Wim v.d Hulst 2x april en augustus
- Willeke van Gent 2x in mei
- Egbert en Henny van der Groep 2x in juni en september
- Willy en Piet Mantel + Aaf Korver 2x in juli

Mocht iemand belangstelling hebben om mee te helpen, dan even contact opnemen met Jan Pieter de Krijger (0229) 23 97 24 die het project coördineert.

5 jarig vlinderproject

Het vlinderproject gaat zijn derde jaar in en natuurlijk rekenen we op ieders inzet. Zouden we het record van 2003 kunnen overtreffen? Dat hangt een beetje van het weer af maar iedere waarneming telt.

De excursies vinden voornamelijk plaats op die witte plekken op de kaart waarvan we weinig gegevens hebben.

Excursies

Leg de agenda alvast bloot, er is werk aan de winkel!

- Op zondag 16 mei van 11:00 tot circa 14:00 uur een vlinderinventarisatie-excursie te beginnen bij tuincentrum de Boet in Hoogwoud . We gaan een groot rondje per fiets maken, maar er kan ook gelopen worden.
- Op 27 juni van 11:00 tot circa 14:00 uur doen we hetzelfde, evenals vorig jaar bij de "Groote Vliet". Startpunt de Gruttewei. Dit doen we lopende. Voorverzamelpunt: Dampten Hoorn 10:45 uur
- Op 1 augustus gaan we op herhaling in Hoogwoud. Tijdstip zie boven. Startplaats weer de Boet en met de fiets.

Libelle-excursie

Op 22 augustus vindt een libellenexcursie plaats met de hulp van Ko van Gent en Erik de Vroome. Het tijdstip: 10:00 tot circa 13:00 uur. Het gaat om de ecologische oever van Het Streekbos. Plaats van samenkomst "De Terp". Verzamelpunt: Dampten Hoorn 09:40 uur.

Nachtvlinder-excursie

Op vrijdagavond 27 augustus houdt Wim van Rooijen wederom een nachtvlinderexcursie, nu echter op de "Suyderbraeck" in Scharwoude.

Tijdstip 21:00 tot circa 23:30 uur.

Voorafgaande aan de excursie geeft Wim een dia-show. We moeten wachten tot het echt donker is. Geef je op tijd op bij de coördinator, want vol is vol en meer dan twintig man past niet in deze unieke ruimte te "Suyderbraeck".

Voor alle excursies op de laatste na, geldt naar eigen believen eten en drinken meenemen. Let wel: de inventarisatie-excursies gaan alleen door als de weeromstandigheden gunstig zijn: zonnig (beetje bewolking mag) en weinig wind.

Vergadering

De vlinderwerkgroep komt op 5 april bij elkaar, van 20:00 - 22:00 uur in "De Hoornbloem", Dorpsstraat 10A te Zwaag. Iedere belangstellende is welkom. De vlinderwerkgroep wenst iedereen een kleurrijk vlinderjaar toe.

Vlinderworkshop

Op zaterdagochtend 15 mei van 10:00-14:00 uur is er een Vlinderworkshop op de "Suyderbraeck" in Scharwoude en op zaterdagochtend 26 juni in het Milieu Educatie Centrum (MEC) "De Witte Schuur" in Enkhuizen. Bij goed weer kunnen we veel vlinders verwachten in deze tuinen. Bij regenachtig weer wordt de workshop binnen gehouden.

Adressen:

- 15 mei : "Suyderbraeck" (Stichting Tafeleend)
Zesstedenweg 20b, Scharwoude. Bus 114 vanuit Hoorn.
- 26 juni: Milieu Educatie Centrum "De Witte Schuur"
Wilhelminaplantsoen 2, Enkhuizen. Te lopen vanaf het NS station.

De vlinderworkshop is voor iedereen die belangstelling heeft voor vlinders en meer wil weten. Er wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan de 17 vlindersoorten die op de kaart van het vlinderproject voorkomen.

Het eerste gedeelte van de workshop bestaat uit het verstrekken van informatie en actief hiermee bezig zijn. Hoe onderscheid je een **ICARUSBLAUWTJE** van een **BOOMBLAUWTJE**? Wat is het verschil tussen een **LANDKAARTJE** en de **KLEINE IJS-VOGELVLINDER**? Ook wordt er aandacht besteed aan de wat moeilijker groepen zoals Blauwtjes en de Dikkopjes.

De duur is van 10:00 tot ca.14:00 uur. De KNNV vraagt een kleine geldelijke ondersteuning van € 3,50 (leden € 1,75) voor het mapje met informatie.

Gelieve twaalfuurtje en drinken mee te nemen. Wees er snel bij, want door de beperkte ruimte kunnen er "slechts" 20 man meedoen.

Voor aanmeldingen of eventuele vragen kan men zich wenden tot:

Jan Pieter de Krijger, telefoon: (0229) 23 97 24

Jan Marbus, telefoon: (0229) 23 04 19

en ondergetekende,

Henny van der Groep

Coördinator vlinderwerkgroep, telefoon: (0229) 24 95 46, e-mail: info@hoorn.knnv.nl

FOTOWEDSTRIJD

Vlinders zijn verrassend mooi, en menig fotograaf probeert er wel eens een plaatje van te schieten. Deze zomer mag u zich wat ons betreft te buiten gaan aan vlinders fotograferen, want we organiseren een vlinderfotowedstrijd.

De voorwaarden van de wedstrijd zijn:

- Maak een originele, creatieve foto van een van de 17 vlinders uit ons project. Let daarbij op de compositie, vorm en kleur en lichtval;
- Vermeld waar de foto is gemaakt. Eervolle vermelding krijgt die unieke foto van een bijzondere vlinder, die niet op de vlinderkaart staat maar wel in de regio is waargenomen;
- Formaat: een afdruk van 13 x 18 cm;
- U kunt de foto's insturen van 1 juni t/m 31 augustus naar het adres van de coördinator Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker;
- Inzenders verklaren zich akkoord dat de foto's bij de vlinderwerkgroep van de KNNV blijven en eventueel worden gebruikt t.b.v de KNNV en/of tentoonstelling. Over de prijsuitreiking/uitslag wordt niet gecorrespondeerd;
- In de jury zal o.a. zitten Co Keizer, van de fotozaak in Avenhorn.

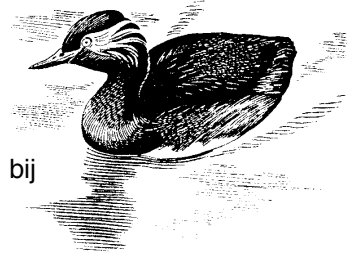
Wat de prijs is zullen we in het volgende Hoornblad verklappen.

We hopen op stapels inzendingen... Veel plezier met foto's maken!

Vogelwerkgroep

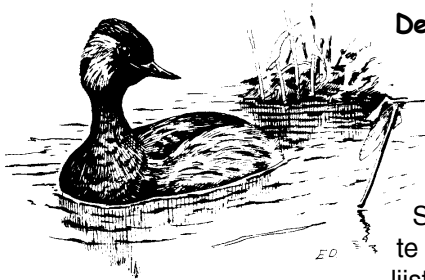
Voor het zomerreces staat nog 1 vogelwerkgroepavond binnen bij "De Hoornbloem" op het programma namelijk op **15 april**.

De laatste twee vogelwerkgroepavonden willen wij bij gunstige weersomstandigheden bij "De Nek" afspreken. Onderwerp van gesprek zal de ontwikkeling rond de **GEORDE FUUT** zijn en verder gewoon een paar uurtjes vogelen bij "De Kleiput". Verzamelen 20:00 uur bij de plaats van het infobord bij "De Nek" op **donderdag 13 mei en 10 juni**.

In maart is voorlopig weer de laatste Zeevang gebiedstelling geweest en maken wij ons op voor het naderende broedseizoen. Buiten de langlopende broedvogelinventarisaties hebben wij dit seizoen twee nieuwe activiteiten: De inventarisatie van de natuurwaarden in de "Suyderbraeck" in Scharwoude en het bestuderen van de **GEORDE FUUT** in "De Nek".

Met de inventarisatie van onder meer de broedvogels in de "Suyderbraeck" participeren wij in de totaalinventarisatie van natuurwaarden in dit interessante gebiedje. Uitgebreide verslaggeving volgt een volgende keer.

De Georde fuut in "De Nek" bij Schellinkhout

Reeds enige tijd liepen wij met het idee rond om nauwkeurig te kijken naar het voorkomen van de **GEORDE FUUT** in "De Nek". Nu er gesproken wordt over dijkverzwaring en mogelijk aantasting van "De Kleiput" bij Schellinkhout lijkt het ons belangrijk om juist nu te starten met een soortonderzoek naar deze rode lijstsoort.

Van de **GEORDE FUUT** is het bekend dat hij qua broedlocaties en in aantal sterk fluctueert. Verstoring van de broedplaats en het wisselen van het waterpeil is mogelijk een van de oorzaken. In Noord-Holland broeden de vogels eigenlijk uitsluitend in het duingebied en daarmee is het broeden van de **GEORDE FUUT** in "De Nek" redelijk uniek. De afgelopen tien jaar broedt de soort steevast in de Nek en daarvoor incidenteel. De laatste 5 jaar is het aantal paar toegenomen en kunnen wij voorzichtig spreken van een kolonietje. Waarom broedt de **GEORDE FUUT** juist hier en waarom nemen de aantallen toe? Wat is het broedsucces? Wat eten de vogels hier? Broeden ze dicht bij elkaar of juist niet. Wat is verband met de **KOKMEEUW** en de **DODAARS**? Allemaal vragen die wij beantwoord willen zien.

Ko van Gent

De Oostvaardersplassen

Op zondag 7 maart vertrokken om 9:00 uur, 27 personen met 9 auto's van het Dampten in Hoorn naar de Oostvaardersplassen. Onderweg werd halverwege de dijk Enkhuizen - Lelystad, de Trintelhaven aangedaan.

Om ongeveer 10:30 uur kwamen we aan bij de Oostvaardersplassen. Deze plassen vormen een jong natuurgebied, dat in 1967 is ontstaan. De oppervlakte is bijna 6.000 ha. Het bestaat uit kalkrijke kleigrond. Het is ca. 10 km lang en 6 km breed. Het gebied bestaat uit twee delen, een bekaad en een niet bekaad deel. Het bekaade deel beslaat ongeveer 3.600 ha. Dit natste deel van het natuurgebied bestaat uit globaal 1.500 ha open water, 1.500 ha open tot half open moeras met een begroeiing van voornamelijk Riet en Kleine en Grote lis-dodde, 500 ha dicht rietland en 100 ha wilgenbos. De begrenzing van dit deel wordt gevormd door de Oostvaardersdijk, de Knardijk en een kade. Naar dit gebied ging onze wandeling.

We hebben eerst de observatiehut aan de Knardijk "De Grauwe gans" bezocht. Daar zagen we o.a. **AALSCHOLVERS** die op hun nest in de bomen zaten, een groep **PIJLSTAARTEN**, **TAFELEENDEN** en twee **GROTE ZILVERREIGERS**. Ook waren er **BERGEENDEN** te zien. Tevens viel op dat veel bomen aan de onderzijde van hun schors waren ontdaan, door vermoedelijk **KONIKPAARDEN** en herten. Daarna kwamen we aan bij het informatiecentrum. Vanuit het informatiecentrum konden we ook een blik werpen op de plassen. Onderweg naar vogelhut "De Zeearend" hoorden we het geluid van de **WATERRAL** en een roepende **DODAARS**. Ook zagen we een zwerm **GOUDPLEVIEREN**. Een groot succes was het zien van een **KLAPEKSTER**. Menige verrekijker werd er op gericht.

Vanuit vogelhut "De Zeearend" hadden we prachtig uitzicht op een grote grasvlakte waar we grote hoeveelheden **KONIKPAARDEN**, runderen en herten aantroffen. Tussen die beesten zagen we ook een **Vos** rondlopen. Misschien had hij ook gegeten van het kadaver van een rund, dat we zagen liggen. We konden ons heel moeilijk losrukken van het prachtige uitzicht. We liepen hierna richting de spoorlijn waar we vanuit een observatiehut een nog beter uitzicht hadden op de grasvlakte met zijn beesten. We vermoeden dat op een uitkijkhut in de verte een **ZEEAREND** zat*. Ook zagen we hier **BONTBEKPLEVIEREN** lopen.

Op weg naar de auto's zagen we onderweg nog de **GROTE BONTE SPECHT**. Ondertussen begon de zon steeds meer te schijnen, maar we moesten helaas afscheid nemen van de plassen. Om 14:15 uur kwam een einde aan deze schitterende wandeling en ondernamen we de terugreis.

Jan Vlaming

*) Enkele excursiedeelnemers zijn na afloop op de Praambult wezen kijken. Behalve die **ZEEAREND** op de uitkijkhut zagen ze ook nog twee baltsende exemplaren!!

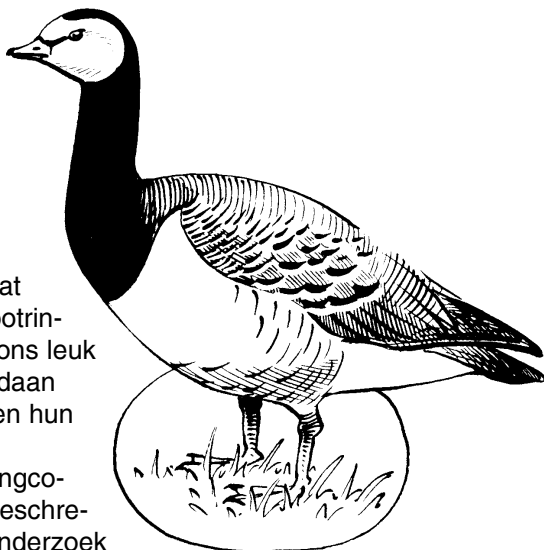
Afgelezen pootringen van Brandganzen

Op zaterdag 24 januari 2004 hebben we tijdens de excursie naar Friesland genoten van de fraaie natuur aan de Friese westkust.

Duizenden ganzen hebben we daar gezien. Een druk gegak, gegraas en heen en weer gevlieg tussen de verschillende fourageergebieden. Een prachtig schouwspel was dat.

Sommige ganzen zaten zo dichtbij, dat we van enkele **BRANDGANZEN** zelfs pootringen konden waarnemen. Omdat het ons leuk leek te weten waar deze ganzen vandaan kwamen, hebben we de kleurringen en hun opschriften genoteerd.

Thuisgekomen heb ik via e-mail de ringcoördinator voor de **BRANDGANZEN** aangeschreven, want natuurlijk is het voor hun onderzoek ook van belang te weten waar de geringde ganzen verblijven. Binnen een dag kreeg ik bericht terug over deze ganzen, met recht de digitale snelweg!

Hier de door ons afgelezen ringen en de wetenswaardigheden over deze **BRANDGANZEN**:

1. rechterpoot wit 5, linkerpoot groen 5 : vrouw, geboren 2000 of eerder, geringd 23 juli 2002 te Kolokolkova Bay, Nenets, Rusland
2. rechterpoot wit 7, linkerpoot blauw 7 :man, geboren 1992, geringd 12 juli 1992 te Närsholmen, Gotland, Zweden
3. rechterpoot wit H, linkerpoot oranje A : man, geboren 1993 of eerder, geringd 10 juli 1999 te Rone Ytterholme, Gotland, Zweden
4. rechterpoot wit dubbele horizontale streep, linkerppoot oranje K : man, geboren 1990 of eerder, geringd 14 juli 1992 te Närsholmen, Gotland, Zweden

Het eiland Nenets ligt in de Barentssee, een heel eind weg dus! Het eiland Gotland ligt dichterbij, namelijk in de Oostzee, tussen Zweden en Letland in.

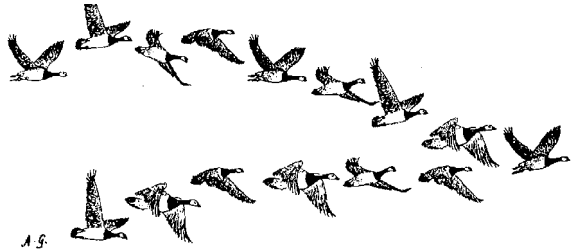
Kees Schoon

Zeevangtelling 4de seizoen afgerond

Vier jaar maandelijks tellen in het winterhalfjaar heeft een beeld opgeleverd van: hoeveel vogels, waar, wanneer, en welke in het veenweidegebied "De Zeevang" tussen Oudendijk en Edam voorkomen. Een uitstekende prestatie van onze vogelwerkgroepleden

Niets is veranderlijker dan een vogelbevolking. De verandering heeft direct te maken met het landschap.

Vogels zijn zgn. opportunisten. Zolang een aantrekkelijk landschap aanwezig en bereikbaar is, vestigen zich daar vogelsoorten. Verandert het landschap, dan verdwijnen ze.

Door een strenge winter is het even een jaartje niet. Door verandering van het landschap zelf, langdurig of altijd. Waterpeilverlaging geeft verdroging van het landschap. Veel vogelsoorten in "De Zeevang" komen juist naar het gebied omdat het waterrijk is.

Door een reeks van jaren op steeds dezelfde wijze in "De Zeevang" te kijken welke soorten vogels we tegenkomen en de aantallen van iedere vogelsoort op te schrijven, krijgen we een idee wat er verandert. Zo is bijv de **KRAKEEND** een vogelsoort die met steeds toenemende aantallen wordt gezien in het gebied. Ganzen komen ook steeds in grotere aantallen naar "De Zeevang". Een overzichtstabel geeft aan dat er in januari en februari voor vijf ganzensoorten een grotere kans is om ze tijdens een tochtje door "De Zeevang" tegen te komen. Vooral het gebied langs het Markermeer heeft grote aantrekkingskracht op ganzen. Het is er goed ganzen kijken. Ga je de komende weken daar eens kijken, dan tref je mogelijk de **GRAUWE GANS** met een toom donzige kuikens. Een overzicht van de vogels van de Zeevangtelling staat vermeld op onze website www.knnv/hoorn.nl, bij "overige projecten" ga je naar Zeevangtelling.

Ben Pronk

Aantal ganzen in "De Zeevang", periode januari / februari 2001-2004

soort	januari				februari			
	2001 13-jan aantal	2002 12-jan aantal	2003 19-jan aantal	2004 18-jan aantal	2001 17-feb aantal	2002 17-feb aantal	2003 15-feb aantal	2004 15-feb aantal
Kolgans	556	530	4.074	7.153	550	8.050	6.660	7.378
Grauwe gans	514	566	754	1.351	504	591	1.312	1.089
Soepgans	88	85	96	132	61	76	105	48
Brandgans	165	21	256	97	20	243	564	2.194
Nijlgans	27	6	11	7	14	18	20	32

KNNV project op "Suyderbraeck"

Onze afdeling heeft in samenwerking met alle werkgroepen een gebied in ons werkgebied uitgekozen dat een jaar lang gevolgd en geïnventariseerd zal gaan worden. De keuze is gevallen op het gebied "Suyderbraeck" dat naast Scharwoude ligt. In goed overleg tussen de werkgroepen en de mensen van "Suyderbraeck" zijn er plannen gemaakt.

De vogelwerkgroep heeft wat leden naar voren gebracht die in ieder geval elke maand, en in het broedseizoen misschien wel 2 keer per maand, het gebied gaan bezoeken. Alle vogels die er tijdens zo'n bezoek aanwezig zijn worden vastgelegd. Naast het alleen maar vaststellen van soorten zal er ook gekeken worden naar het gebruik van het terrein en naar het gedrag van de vogel op dat moment. Daarmee, en met het werk wat er al in de afgelopen jaren is gebeurd, komen we dan tot een completer beeld van de vogelrijkdom van het gebied.

De plantenwerkgroep zal op 28 april en op 30 juni bezoeken brengen aan het gebied en dan een aantal plekken in het terrein grondig onderzoeken.

De vlinderwerkgroep heeft een schema opgesteld waardoor er van maart tot september naar vlinders en libellen zal worden gekeken.

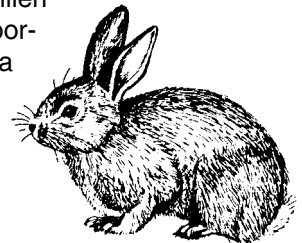
Naast deze 3 hoofdactiviteiten wordt elke andere waarneming genoteerd, denk dan bijvoorbeeld aan zoogdieren. De Hybiedag proberen we op het terrein te laten plaatsvinden en er zal ook gekeken gaan worden naar de nachtvlinders die met behulp van een felle lamp en een laken gelokt zullen worden en daarna op naam worden gebracht. Verder denken we er nog aan om naar vleermuizen te gaan kijken en om eventueel nog live-traps te zetten om muizen te vangen. Een live-trap is een val die de muis niet doodt maar alleen maar vangt. De muis zal na op naam te zijn gebracht weer worden losgelaten.

Vanuit de KNNV zal ik het onderzoek coördineren. Alle waarnemingen zullen bij mij belanden en ik onderhoud het contact met Ineke Kraaijenveld van "Suyderbraeck".

Jan-Pieter de Krijger

HAZEN EN KONIJNEN

Na een daverend succes bij onze egelwaarnemingen oproep in het vorige jaar hebben we besloten om ook dit jaar een gerichte oproep te plaatsen. We zijn op zoek naar **HAZEN** en **KONIJNEN**. Dus elke waarneming van deze soorten (dood maar het liefst levend natuurlijk) willen we graag ontvangen. U kunt ze doorgeven aan Jan-Pieter de Krijger via tel: (0229) 23 97 24 of via e-mail propareelhoen@quicknet.nl of u kunt uw waarnemingen door de bus gooien op Weidemolen 98 in Hoorn.

PTT-telling te Andijk

PTT staat voor Post-Transect Telling. Deze telling wordt gehouden in de periode 15 december-1 januari en heeft de bedoeling de winterpopulatie in kaart te brengen van Neerlands vogelleven. Geteld wordt er door heel Nederland, gecoördineerd door de SOVON. Op langere termijn kan men dan trends zien in het verloop van de populaties, het beste natuurlijk van algemene soorten.

Methode: Op een traject van 20 punten worden in 5 minuten alle vogels geteld die aanwezig zijn, te zien of te horen, of overvliegen. Dit moet elk jaar op dezelfde manier worden herhaald op dezelfde punten en in dezelfde periode. In onze KNNV-regio worden, voor zover ik weet, vijf trajecten geteld. Mijn traject geldt Andijk en omgeving. Hier heb ik 10 jaar geleden 20 punten uitgezet, waarin alle biotopen in deze omgeving zijn vertegenwoordigd. 4 Telpunten liggen aan het IJsselmeer, 7 telpunten liggen in de polder, 9 punten liggen in het (langgerekte) dorp. Door de vele verschillende biotopen "scoor" ik veel soorten, variërend van 58 tot 70. Met de aantallen scoor ik minder, of er moeten duizenden **TOPPEREENDEN** in het IJsselmeer liggen!

Natuurlijk zijn de tellingen bij goed weer veel beter geslaagd, dan bij minder weer.

Ik poog altijd goed weer uit te zoeken, wat het ene jaar beter lukt dan in het andere jaar. Overvliegende trekkende vogels zijn in de telling leuk om mee te nemen, maar voor een trend van gering belang.

Mijn tellingen zijn begonnen in 1994, helaas heb ik door (drukke) omstandigheden niet geteld in 1998 en 1999. Nochtans is er van de algemene soorten best iets te zeggen.

Daarvoor heb ik die soorten uitgeselecteerd die in alle 8 jaren op minimaal 4 punten geteld zijn. Van deze soorten heb ik het gemiddeld aantal telpunten waarop ze zijn waargenomen en een gemiddeld aantal vogels berekend van de eerste 4 jaren: 1994, 1995, 1996 en 1997 en hetzelfde gedaan voor de laatste 4 jaren: 2000, 2001, 2002 en 2003.

Zo kwam ik tot de volgende trends:

Afgenomen:

- **Huismus**, In telpunten van 9 naar 8,5 (dus nauwelijks), in aantal van 190 naar 90!

Min of meer stabiel:

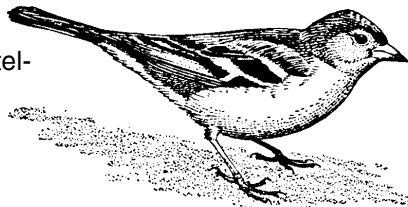
- **WILDE EEND, MEERKOET, KOKMEEUW, STORMMEEUW, MEREL, WINTERKONING, KOOLMEES en SPREEUW.**

Toegenomen zijn:

- **EKSTER**, in telpunten 13 naar 14,5, in aantal van 38 naar 45.
- **ROODBORST**, in telpunten van 6,5 naar 8, in aantal van 10 naar 15.
- **VINK**, in telpunten 6 naar 8, in aantal van 20 naar 40.
- **HEGEMUS**, in telpunten van 6,5 naar 10, in aantal van 8 naar 16.
- **BLAUWE REIGER**, in telpunten van 6 naar 9, in aantal van 9,5 naar 22,5.
- **WATERHOEN**, in telpunten van 7,5 naar 9,5, in aantal van 40 naar 100.
- **KAUW**, in telpunten van 8 naar 12, in aantal van 100 naar 240.

Bespreking:

Eén soort neemt af, 7 soorten nemen toe. Doordat ik gemiddelden neem van 4 jaren poog ik de invloed van het weer tijdens de telling te beperken. En bijvoorbeeld de telling van dit jaar was heel matig. Ik denk dus dat de gevonden trends redelijk reëel zijn.

De afname bij de **HUISMUS** is m.i. heel reëel, en heeft te maken met een complex van omgevingsfactoren.

De toename bij de genoemde soorten zal twee oorzaken kunnen hebben:

- Zachte winters: **BLAUWE REIGER** en **WATERHOEN**.
- Toegenomen bebouwing en verbossing vooral in de polder: de andere soorten.

Zo ga ik wel steeds meer soorten en vogels tellen, maar soorten als **PATRIJS** en **VELDLEUWERIK**, toch krenten in de pap, zullen minder worden.

Leuk is natuurlijk wel dat hoe langer deze telling doorgaat, hoe meer waarde de getallen krijgen.

Dus volgend jaar gaan we weer verder tellen.

Bovendien is het erg leuk om te doen!

Marco van der Lee, Andijk

SOORTENDAG 2004

24 april kan er weer gestreden worden om de soortendagtrofee. Op de vogelwerkgroepavond van februari is besloten om ook voor dit jaar het Oostelijke deel van West-Friesland als gebied te kiezen waarin de waarnemingen gedaan moeten worden. Vorig jaar waren er slechts twee teams aan de start. Ondanks het zeer matige weer scoorden de teams gemiddeld bijna 90 soorten! Er wordt gestreden in de vorm van teams: bestaande uit minimaal 3 en maximaal 4 personen.

De starttijd is 06:00 uur(!) vanaf het Dampten in Hoorn. De finish is op de hoofdparkeerplaats van het streekbos om 12:30 uur. De instructies, gebiedskaart en speciale streeplijst worden uitgereikt aan de start. Verdere inlichtingen op de vogelwerkgroepavond van 15 april, of na die datum bij Ad Roobeek of Kees Schoon.

Ad Roobeek

Weidevogels: predatie en beheer

Studiedag Bedreiging en Kansen
Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland

Er lopen al weer jonge **GRUTTO's** in de weilanden, **KIEVITEN** buitelen door de lucht voor hun vervolglegsel. Weidevogelbeschermers zijn druk met plaatsen van nestbeschermers. Doen ze dit niet dan is er grote kans dat het nest door de grote groep koeien die op het land wordt ingeschaard wordt vertrapt.

Onze weilanden zijn nog steeds groen. Maar er gebeurt van alles. En het is ook niet meer als vroeger blijkt uit onderzoek. Wie kan zich een **HAVIK** voorstellen broedend in "De Zeevang"? Dit is van deze tijd. In 2003 een geslaagd broedgeval in bossages van een tuin dicht bij het weidevogelreservaat Warder. Vroeger kwamen **HAVIKEN** uitsluitend voor in het oosten van ons land, in grote bosgebieden. Vandaag de dag komen deze roofvogels ook in ons landschap broeden. Is ons landschap hier zo veranderd dat ook een **HAVIK** zich thuis voelt? Verder zijn de jagers niet meer van het soort dat al wat concurrerend is voor hun jacht, wordt weggeschoten. Landbouwgif is een stuk milieuvriendelijker. Vogels gaan er niet meer direct aan dood. Roofvogels hebben het weer goed in Nederland.

Maar.... roofvogels moeten ook eten. En wat doe je dan als rover? Je neemt waar veel van is en gemakkelijk is aan te komen. Weidevogels en - nog beter - hun kuikens blijkt een goede doelsoort om op te jagen.

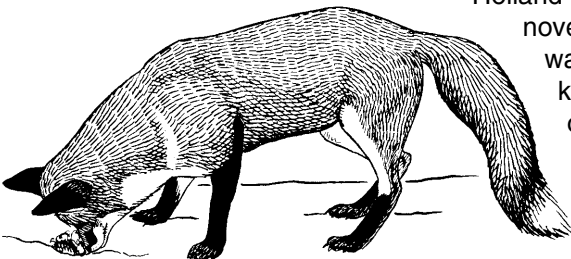
De **Vos** is ook zo'n jongen. Altijd maar struinen op zoek naar eten. Heel Noord-Holland heeft hij bezet als zijnde zijn leefgebied. Door verminderde jachtactiviteiten en bescherming kon hij zijn woongebied uitbreiden. Bijkomend voordeel voor de **Vos**: hij kan overal komen door ruilverkaveling en wegeaanleg; heel Noord-Holland is bereikbaar. Taluds van wegen, plantsoen en bosaanplant geven hem een schuilplaats.

Maar de weidevogels worden hier niet beter van. Naast de agrarische bedreiging komt nu de natuurlijke dreiging in onze belangstelling. Is er nog wel toekomst voor weidevogels in Nederland?

De Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) organiseren daarom 6

november 2004 een studiedag waarop deze interessante ontwikkelingen worden belicht. Voor ons de komende weken nog de kans, eens goed op te letten in het veld wat er plaatsvindt.

Ben Pronk

3e Noordhollandse Natuurdag

Op zaterdag 14 februari organiseerde de POFF voor de 3e maal een Noordhollandse Natuurdag; ditmaal in Purmerend. Op het programma stonden twee series met korte lezingen en een informatiemarkt.

De lezingen betroffen allerlei actuele items en de zaaltjes zaten dan ook bij de meeste presentaties overvol. De informatiemarkt was een goede aanvulling in de wandelgangen en maakte het geheel compleet.

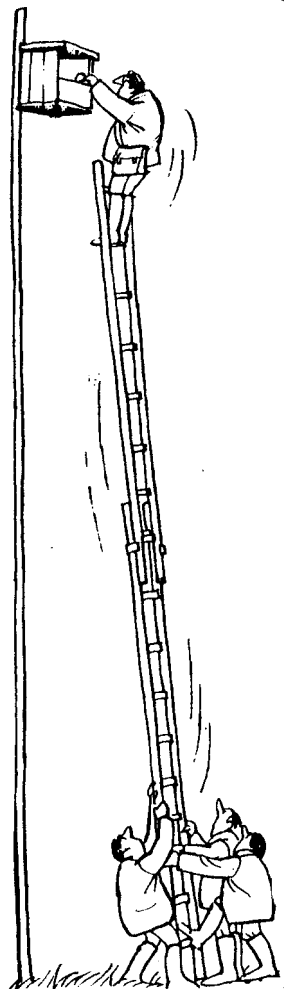
De informatiemarkt was een goede aanvulling in de wandelgangen en maakte het geheel compleet. Onze KNNV-afdeling was niet alleen met twee stands vertegenwoordigd ook anderszins droegen we aan het programma bij en meer dan tien leden waren deze dag aanwezig.

GROENE ESTAFETTE: AAN ELKAAR KNOPEN

In week 20 wordt in Noord-Holland een groene estafette georganiseerd. Naar analogie van de ecologische hoofdstructuur worden natuurterreintjes symbolisch met groene linten aan elkaar geknoopt. Dit gaat gepaard met de nodige rituelen, aanwezige officials en publiciteit. Onze KNNV-afdeling zal op donderdag 13 mei met het Landje van Naber bij deze estafette aansluiten. Wethouder Cilia van Weel van Milieuzaken is bereid gevonden de groene eindjes aan elkaar te knopen.

Vrijdag 14 mei is de heemtuintuin "Reigersbek" in Hoogkarspel aan de beurt.

Evenals enkele jaren terug zal de Ichtusschool bij het "Landje van Naber" betrokken worden. Leerlingen van groep 7 krijgen op school een introductieles en op donderdag gaan ze in kleine groepjes bij het Landje vogels kijken.

Jan Marbus

VAN DIK HOUT ZAAGT MEN PLANKEN.....

Met veel plezier maak ik series nestkasten voor mezen, mussen, uilen en spechten en overnachtingkastjes voor vlinders en vleermuizen.

Een vleermuiskast of mussenhotel kost helaas veel hout... Wie heeft er nog multiplexplaten, planken en balkjes over (minimaal 8br x 20h x 1½d) en zou dit aan de KNNV willen afstaan. Ook pianoscharnieren zijn zeer welkom (voor vleermuizenkast).

Graag een telefoontje naar Piet Mantel
Schout 57, 1625 BR Hoorn, telefoon: (0229) 23 05 91

De Hoornbloem

Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hetnet.nl

Met de komst van de lente is seizoen 2004 pas echt van start gegaan. De voorraad ingepakte zaden slinkt regelmatig vanwege de vele bestellingen en aanvulling door de inpakploeg is dan gewenst. Deze groep met o.a. Jan Vl., Willy, Piet, Yvonne, Max, Atie, Dinie, Resie, Cees en Trees is dan ook al enkele keren aan de bak geweest.

Ook de verkoop van plantjes in potjes komt op gang. De komende maanden staan enkele beurzen/markten op het programma en in deze tijd van het jaar zijn plantjes erg gewild.

De boekenvoorraad is inmiddels - na het uitkomen van enkele nieuwe veldgidsen - weer op peil.

Van het optiek is nog voorraad (hoewel de verrekijkers bijna uitverkocht zijn). In samenwerking met MEC "De Witte Schuur" in Enkhuizen staan enkele activiteiten op de rol.

CURSUSSEN

Momenteel draait nog de introductiecursus "Vogels Kijken". Deze voorjaarsversie telde aanvankelijk voldoende deelnemers. Maar door enkele afmeldingen is de cursus nu onderbezet. Niettemin is de groep enthousiast van start gegaan. De eerste excursies betekenden een kennismaking met vogelen onder uiteenlopende weersomstandigheden: waterkoud, regen, harde wind en toch leuke dingen zien!

Of "Vogels Kijken deel 2" in het najaar volgt wordt nog overwogen, misschien wel op een andere lokatie.

Een cursus voorjaarsverschijnselen is in de maak.

De VOFF-cursus over inventariseren telde onvoldoende aanmeldingen om door te gaan. KNNV-afdeling Delft mag nu in het najaar de pilotversie verzorgen. Mogelijk dat in Noord-Holland toch in het najaar of volgend voorjaar deze cursus gegeven wordt.

Jan Marbus

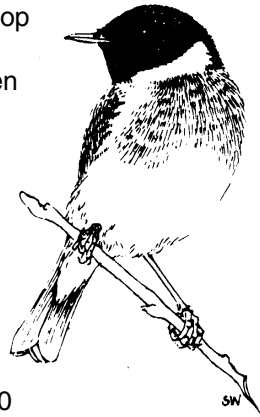

Bijzondere waarnemingen begin 2004

Het is weer lente aan het worden dus tijd om de balans op te maken van de afgelopen 3 maanden. Iedereen kijkt weer uit naar de eerste tekenen van de lente en zo nu en dan laten die zich ook zien als het weer het toelaat.

Ad Roobeek heeft bijgehouden wanneer hij de eerste exemplaren van terugkerende soorten heeft gezien. Op 14 februari had hij een **GRUTTO** bij de Vooroever en een **TJIFTJAF** in de Lutjebroeker Weel. Op 21 februari zag hij de eerste **LEPELAARS** in de Vooroever en op 13 maart de eerste **KLUTEN**.

Ad heeft ook weer de nodige tijd doorgebracht in de Vooroever en daar zag hij onder andere op 4 januari 300 **KLEINE ZWANEN** met daarnaast nog 70 **NONNETJES**. Op 18 januari een **GEOORDE FUUT** samen met 355 **BRILDUIKERS**. 8 **DODAARSJES** ontsnapten op 28 februari niet aan zijn aandacht. Op Valentijnsdag baltsten er 3 paar **GROTE MANTELMEEUWEN** en waren er 4 **WATERPIEPERS** aanwezig. Een **KLEINE ZILVERREIGER** was aanwezig op 29 februari. Een **DRIETEENSTRANDLOPER** liet zich zien op 6 maart en ook op die dag telde Ad 5 **WILDE ZWANEN**. 500 **WINTERTALINGEN** lieten zich tellen op 13 maart en op 14 maart waren er 10 **LEPELAARS** actief.

Ook de Lutjebroeker Weel is een aantal keren bezocht en leverde het volgende op: 4 **WILDE ZWANEN** op 2 januari, 19 **NONNETJES** op 17 januari samen met een **SLECHTVALK** en een **SMELLEKEN** op dezelfde dag. Verder 9 **GROTE LIJSTERS** op 26 februari.

Vanaf 14 februari heeft een **SLECHTVALK** een week lang Lutjebroek onveilig gemaakt; een **ROUWKWIKSTAART** deed Wervershoof aan op 6 maart en op 7 maart zag Ad een **SMELLEKEN** in Enkhuizen.

Kees Schoon zag op 2 februari een **ZWARTE ZWAAN** vergezeld van 3 **KNOBBELZWANEN** langs de Zuideruitweg in Wijdenes en op 29 februari vloog er in dezelfde plaats een **SMELLEKEN** over. Op 4 maart heeft hij een juveniele **SPERWER** uit de sloot gevestigd en hem naar de "Bonte Piet" gebracht omdat de vogel zwaar onderkoeld was.

Freek Musman heeft ook weer het nodige waargenomen.

Begin dit jaar lag er een dode **ROODKEELDUIKER** bij het vuurtorentje van Oosterleek. Misschien is dit dezelfde die hij op 18 december bij Wijdenes zag zwemmen maar daar zullen we nooit zeker van zijn.

Op 3 februari zwom er een vrouwtje **KROONEEND** in de Grashaven en op 8 februari zag Freek zijn eerste **GRUTTO's** op de Hulk gevolgd door 6 **KEMPHANEN** op 9 februari. 2 **APPELVINKEN** waren aanwezig in de Risdammerhout

op 17 februari en op 21 februari zwom er een vrouwtje **KROONEEND** bij het Monument. Op dezelfde dag vlogen er 5 **LEPELAARS** over de schouwburg en op 28 februari zat er een **CHILEENSE SMIENT** in de Nek. Op 7 maart zwom er een **KUIFDUIKER** bij het monument en op 15 maart vloog er een **RODE WOUW** over Freeks vaste stek op de dijk. Op 17 maart zag hij zijn eerste **OEVERZWALUWEN** vliegen bij de Nek.

Begin februari, tijdens een bezoek aan de landerijen van Gerlof Bottema achter in een bakje van de tractor, heb ik op zijn land 3 **VELDUILEN** kunnen zien. Er zijn dagen geweest dat hij er zelf 5 heeft kunnen waarnemen. Blijkbaar heeft het beheer daar zijn vruchten afgeworpen en hebben ze het daar naar hun zin. Tijdens een excursie van de vogelcursus in het Julianapark op zaterdag 20 maart werden er tussen het voetbalveld en het hertenkamp zeker 2 **KEPEN** gezien.

Denken jullie er aan om dit jaar alle Hazen- en Konijnenwaarnemingen aan mij door te geven?

Jan-Pieter de Krijger

KENNISMAKING NOORD-HOLLANDS LANDSCHAP PER FIETS

Op uitnodiging van de Stichting Landschap Noord-Holland werkt onze KNNV-afdeling mee aan twee fietstochten door een deel van West-Friesland.

De bedoeling is dat belangstellenden in het veld kunnen kennismaken met lokale landschappelijke bijzonderheden, terreinen van natuurorganisaties en planten en dieren die we onderweg tegenkomen.

Er wordt gefietst op zaterdag 17 april door Westerkoggeland richting Zandwerven en op zaterdag 1 mei in de omgeving van Hoogwoud. Beide tochten zijn ± 20 km. Het aantal deelnemers is beperkt en voor deelname dient men zich te melden bij de Winkel van het Landschap in Castricum, telefoon: (0251) 36 27 62.

Jan Marbus

West-Friese landhuisstolp, Koningspade 23, Hoogwoud.

Bestuur

- Voorzitter** : M. Kleij, Lijndraaier 149, 1625 ZV Hoorn,
☎ (0229) 23 05 24, e-mail: mkleij@hetnet.nl
- Secretaris** : E.J. Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: secretaris@hoorn.knnv.nl
- Nat. hist. secr.** : J.P. de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn,
☎ (0229) 23 97 24, e-mail: profparelhoen@quicknet.nl
- Penningm. & Ledenadm.** : A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88,
e-mail: s.m.roobeek-vergeer@hetnet.nl, Postgiro: 3553986
- Leden** : A.L. ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90, e-mail: anneloesterhorst@wanadoo.nl
C.J.P. Schoon, Gerrit Achterberghof 75, 1628 VD Hoorn,
☎ 06 55101511, e-mail: cjp.schoon@quicknet.nl
C. van der Velden, Dukaat 29, 1628 PP Hoorn,
☎ (0229) 23 19 10, e-mail: cor.vdvelden@wxs.nl
E. de Vroome, Veenrug 37, 1687 WN Wognum,
☎ (0229) 57 10 78, e-mail: e.en.c.de.vroome@wanadoo.nl
- Erevoorzitter** : J.A. Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hetnet.nl

Coördinatoren

- Plantenwerkgroep**: Willy Mantel, Schout 57, 1625 BR Hoorn, ☎ (0229) 23 05 91
- Vogelwerkgroep** : Ko van Gent, Berkenweide 13, 1647 BG Berkhout,
☎ (0229) 24 58 85, e-mail: ko-wil@zonnet.nl
- Vlinderwerkgroep** : Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: info@hoorn.knnv.nl

AANMELDINGSFORMULIER - S.V.P. INLEVEREN BIJ HET BESTUUR.

Ondergetekende meldt zich aan als:

- KNNV-lid (1 persoon € 22,65 per jaar)
- Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres € 28,65 per jaar)

dhr./mevr.: voorletter(s) : achternaam:

geboortejaar : telefoon :

adres :

postcode + woonplaats :

specialiteiten of interesse:

naam huisgenoot :

geboortejaar :

specialiteit of interesse :

NATUURLIEFHEBBER?

Enthousiast over mooie dingen die u in de natuur ontdekt heeft en wilt u die ervaring graag met anderen delen?

Of vindt u het buiten prachtig maar zou u wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

DOE DAN MEE MET DE KNNV! DE VERENIGING VOOR VELDBIOLOGIE.

Het is een club van actieve natuurliefhebbers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie o.a.:

- het verenigingsblad Natura (6x per jaar)*
- kampen en reizen*
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)*
- publikaties voor ledenprijs*

**Het landelijk bureau is gevestigd in Utrecht.
Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht, ☎ 030-231 47 97**

WILT U "HET HOORNBLAD" VAKER ONTVANGEN?

Gebruik dan de bon op pagina 31 en wordt lid van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland. U bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV. Het kost u slechts € 22,65 per jaar.

Opzegging van het lidmaatschap melden voor 1 november bij de ledenadministratie van de afdeling.

DRUKWERK

TPG Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

AAN:

Afz. Ledenadm. KNNV

A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88